

דיני תשעת הימים/הרב חננאל עמי ישראל זייני

כיבוס וגיהוץ

- א. מר"ח אב עד תשעה באב, אסור לכבס ולגהץ, ויש מעדות המזרח (לא מהספרדים) והתימנים הנוהגים לאסור רק בשבוע שחל בו (מתחילת השבוע עד צאת הצום).
- ב. איסור הכיבוס והגיהוץ שייך גם בעיקר בבגדים המיועדים לאחר תשעה באב, אך מכל מקום אסור לכבס אף כדי ללבוש בשבוע זה.
- ג. האיסור אינו שייך בבגדים בלבד, אלא גם במגבות וסדינים.
- ד. יש לכבס ולגהץ לפני ר"ח אב בשביל שבת.
- ה. מי שאין לו מה ללבוש בשבת אם לא יכבס או יגהץ, מותר לכבס לגהץ מה שצריך בלבד*.
- ו. בגדים של ילדים שמתלכלכים בצורה קבועה, מותר לכבס אם יש צורך (באחד משלשה מקרים: בגדים שעלולים להתקלקל, בגדים שהתלכלכו בצואה, כל בגדי הילדים התלכלכו לגמרי).
- ז. בגד שהתלכלך, ואם לא יסירו ממנו את הלכלוך הבגד יתקלקל, מותר להסיר את הלכלוך.
- ח. אין לתת למכבסה בגדים לכבס, ואפילו המכבסה שייכת לגוים. אך אם מוסר את הבגדים לפני ר"ח, מותר למסור את הבגדים למכבסה של גוים.
- ט. אין לכבס בגדים אפילו לגוים.
- י. לאחר הצום מותר לכבס ולגהץ מיד.

לבישת בגדים נקיים

- יא. מר"ח אב עד צאת תשעה באב, נוהגים שלא ללבוש בגדים נקיים (מהכביסה), ויש מעדות המזרח והתימנים הנוהגים לאסור רק בשבוע שחל בו. ואפשר להקל בר"ח אב בכך.
- יב. האיסור אינו שייך בבגדים בלבד, אלא גם במגבות וסדינים*.
- יג. בשבת מותר וצריך ללבוש בגדים נקיים.
- יד. ילדים שמתלכלכים מאד, מותר להחליף להם בגדים.
- טו. מי שמשותף בסעודת מילה, ובגדיו אינם נקיים מספיק מותר ללבוש בגדים נקיים לזמן המילה והסעודה שאחריה, ובעלי השמחה (מוהל, סנדק, אביו ואמו של הנולד) מותרים ללבוש אף בגדי שבת.
- טז. בגדים שנלבשו לפני ב' באב, מותר ללבוש בימים אלו. אולם, אין ללבוש בגדים למשך מספר דקות, כדי להכין לתשעת הימים (אלא יש ללבושם לפחות מספר שעות).

אכילת בשר ושתיית יין

- יז. מר"ח אב עד צאת תשעה באב, נוהגים שלא לאכול בשר ולא לשתות יין, ויש מעדות המזרח והתימנים הנוהגים לאסור רק בשבוע שחל בו (ויש מנהגים נוספים לתימנים). ואין להקל במקום שכל הציבור נוהג להחמיר. והמקילים לאכול בשר בר"ח, יש להם על מה שיסמכו. ומכל מקום, מי שנשאר לו בשר ועלול להתקלקל, מותר לאוכלו בר"ח.
- יח. בשבת מותר ומצוה לאכול בשר ולשתות יין. ואין להרבות יותר מידי בבשר, כדי שלא יישאר בשר ולא יעבור על "בל תשחית".

- יט. מאכל שהיה בו בשר, ועכשיו אין בו בשר אלא שיש בו טעם בשר, אם לא ניתן לשמור את המאכל בקירור או בהקפאה לאחר תשעה באב, מותר לאוכלו בתשעת הימים.
- כ. המבדיל על הכוס במוצאי שבת, לספרדים: ישתה מן היין רוב רביעית, ולא ישתה יותר, לא הוא ולא אחרים. ולא שכנזים: יש לתת לקטן לשתות. ורצוי להשתמש במיץ ענבים, כדי שיוכל לשתות.
- כא. המברך במילה על הגפן, מותר וצריך לשתות מהיין.
- כב. בסעודת מילה ופדיון הבן מותרים לאכול בשר ולשתות יין, כל הנוכחים שהיו במילה ובפדיון, ולאחרים הבאים להשתתף בסעודה בלבד - אסור.
- כג. יש מקילים לאכול בשר ולשתות יין בסיום מסכת, ואין להקל בכך אלא למי שנוהג לאכול בשר ולשתות יין בסיום מסכת בכל ימות השנה. ואין לכוון את סיום המסכת לתשעת הימים כדי לאכול בשר.
- כד. איסור אכילת בשר, נוהג גם במוצרים העשויים מעוף.
- כה. איסור שתיית יין שייך גם במיץ ענבים, ואינו שייך בחומץ יין, ואינו שייך במשקאות אלכוהוליים אחרים.

רחיצה

- כו. מר"ח אב עד צאת תשעה באב, נוהגים שלא להתקלח, ויש מעדות המזרח והתימנים הנוהגים לאסור רק בשבוע שחל בו (ויש מנהגים נוספים לתימנים). ואפשר להקל בכך גם בר"ח.
- כז. הרחיצה האסורה היא רחיצה של תענוג, ולכן אדם שהתלכלך מותר לו להתקלח*.
- כח. אדם הסובל מאד כתוצאה מהחום והלחות, מותר לו להתקלח במים קרים בלבד. ומכל מקום יש למעט ברחיצה.
- כט. לכבוד שבת מצוה להתקלח במים חמים.

דינים שונים

- ל. אין איסור לגזוז צפרניים בתשעת הימים.
- לא. אין לתקן בגדים בתשעת הימים, ואם אין לו מה ללבוש - מותר.
- לב. יש להמנע מעימותים משפטיים עם גוים בתשעת הימים, ויש לדחותם לאחר י' באב.
- לג. מילה או פדיון הבן החלים בערב תשעה באב, יש לעשותם באופן שסעודת המצוה תהיה קודם חצות היום. ומצוה לקיים את המילה מוקדם בבוקר כל השנה, משום שנאמר "וישכם אברהם בבוקר" (גמרא).
- לד. אין להעלות ילד להפטרת שבת 'חזון', אלא להעלות את הרב, משום שזוהי הפטרת תוכחה, וצריך שיהיה הקורא אדם שראוי להוכיח את הציבור.
- לה. אין אומרים ברכת הלבנה, אלא במוצאי תשעה באב.

* לענין טהרה, עיין בהגהת הרמ"א לשו"ע או"ח (תקנא, טז).